

Sygn. akt IV U 480/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	st. sekr. sądowy Małgorzata Wierzbicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 listopada 2016r. w S.

odwołania K. N.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 13 maja 2016 r. (Nr (...))

w sprawie K. N.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o prawo do niezrealizowanego świadczenia

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że K. N. przysługuje prawo do niezrealizowanego świadczenia po zmarłym S. N. za miesiąc kwiecień 2016 r.

Sygn. akt: IV U 480/16

UZASADNIENIE

Decyzją z 13 maja 2016r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, działając na podstawie art.52 ust.1 pkt 2 ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników w zw. z art.136 ust.1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, odmówił K. N. prawa do wypłaty niezrealizowanego świadczenia po S. N., wskazując, że zmarły teść nie był na utrzymaniu synowej, ponieważ pobierał własne świadczenie. Tym samym wnioskodawczyni nie należy do kręgu osób, którym przysługuje prawo do niezrealizowanego świadczenia po zmarłym.

Odwołanie od w/w decyzji złożyła K. N. wnosząc o jej zmianę i ustalenie, że przysługuje jej prawo do wypłaty niezrealizowanego świadczenia po zmarłym teściu S. N. za miesiąc kwiecień 2016r. W uzasadnieniu stanowiska wskazała m.in, że zmarły był przewlekle chory – nie chodził, wymagał całodobowej opieki, jego dzieci syn i córka zmarli wcześniej, zatem synowa jako najbliższa rodzina musiała się nim opiekować. Z emerytury zmarłego dokonywane były potrącenia komornicze, a pozostała kwota świadczenia nie wystarczała na wydatki ponoszone w związku z jego chorobą i koszty utrzymania (odwołanie k.1 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wskazując na przepisy prawa i argumentację zawarte w zaskarżonej decyzji. Podniósł, że osoby pozostające na utrzymaniu innych członków rodziny w rozumieniu art.136 ust.1 ustawy emerytalnej to osoby, które nie posiadają własnych świadczeń emerytalno-rentowych, bądź też pobierają takie świadczenie, ale w najniższej wysokości przewidzianej ustawą, a koszt zaspokojenia ich usprawiedliwionych kosztów jest znacznie wyższy. Zdaniem organu rentowego S. N. nie pozostawał na utrzymaniu synowej, ponieważ pobierał własne świadczenie w wysokości 1187,30 zł netto miesięcznie, w tym dodatek pielęgnacyjny 208,67 zł. Podstawą do wypłaty niezrealizowanego świadczenia nie może być również sprawowanie opieki nad teściem, ponieważ w odniesieniu do innych członków rodziny (do których należy wnioskodawczyni) warunki te nie zostały wymienione w art. 136 ust. 1 w/w ustawy (odpowieź organu rentowego na odwołanie k.2-3 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

S. N. zmarł (...) w wieku 84 lat i był teściem wnioskodawczyni K. N. (kopia odpisu skróconego aktu zgonu k.155 akt emerytalnych). W chwili śmierci S. N. był wdowcem, a jego dzieci zmarły przed nim: syn S. N. (mąż wnioskodawczyni) w 1996r., a córka W. R. w 2005r. (kopie odpisów skróconych aktów zgonu, k. 10-11 akt sprawy).

S. N. był uprawniony do emerytury rolniczej ostatnio w wysokości 1 599,86 zł miesięcznie, w tym do dodatku pielęgnacyjnego w wysokości 208,67 zł. Z przysługującej do wypłaty emerytury była potrącana kwota 416,42 zł miesięcznie z tytułu egzekucji sądowych. Po potrąceniu w/w kwoty do wypłaty pozostawała kwota 1 187,30 zł netto miesięcznie (k.158-159 akt emerytalnych).

Zmarły był zameldowany w Ż. pod numerem 164, ale od 2011r., kiedy to zdiagnozowano u niego chorobę alzheimera, przeprowadził się do synowej K. N. zamieszkałej w Ż. 30. W tym samym domu, tylko na parterze, mieszkał także starszy syn wnioskodawczyni A., który pracował w W..

Stan zdrowia S. N. nie pozwalał mu na samodzielne zamieszkiwanie, bowiem potrzebował całodobowej opieki. Na około rok przed śmiercią S. N. z powodu schorzenia biodra nie mógł się poruszać i stał się osobą leżącą. W wyniku choroby alzheimera tracił orientację, uciekał z domu, trudno było się z nim porozumieć. Miał problemy z krzepnięciem krwi. Wnioskodawczyni sprawowała całodobową opiekę nad teściem, przygotowywała posiłki, karmiła go, prala, kupowała i podawała lekarstwa, woziła do lekarza. K. N. posiadała upoważnienie do pobierania emerytury w imieniu teścia, z której były pokrywane koszty jego utrzymania i leczenia. Zmarły korzystał z wypożyczonego łóżka rehabilitacyjnego, którego miesięczny koszt wynosił 50 zł, a także wymagał stosowania pieluch. Do S. N. przyjeżdżała również pielęgniarka, by robić zastrzyki. Koszt stosowanych przez niego leków wynosił około 200 zł miesięcznie. Wnioskodawczyni pobierała emeryturę w kwocie 560 zł miesięcznie i było to świadczenie niższe od emerytury zmarłego teścia (zeznania świadka M. N., k. 13 akt sprawy; wyjaśnienia i zeznania wnioskodawczyni, k. 12-12v i 13-13v akt sprawy).

Po śmierci teścia S. N., w dniu 21 kwietnia 2016r. ubezpieczona wystąpiła do organu rentowego o wypłatę niezrealizowanego świadczenia po nim za miesiąc kwiecień 2016r. (wniosek k.157 akt emerytalnych). Zaskarżoną decyzją z 13 maja 2016r. organ rentowy odmówił K. N. wypłaty niezrealizowanego świadczenia (decyzja z 13.05.2016r. k.161 akt emerytalnych).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie K. N. okazało się uzasadnione.

Zgodnie z art.136 ust.1 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2016r. poz. 277), znajdującym z mocy art.52 ust.1 pkt 2 ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników odpowiednie zastosowanie do świadczeń z ubezpieczenia społecznego rolników, w razie śmierci osoby, która zgłosiła wniosek o świadczenia określone ustawą, świadczenia należne jej do dnia śmierci wypłaca się małżonkowi i dzieciom, z którymi prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, a w razie ich braku – małżonkowi i

dzieciom, z którymi osoba ta nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego, a razie ich braku – innym członkom rodziny uprawnionym do renty rodzinnej lub na których utrzymaniu pozostawała ta osoba.

Poza sporem pozostaje, że w chwili śmierci S. N. był wdowcem, a jego dzieci zmarły przed nim. Brak było również innych osób uprawnionych do renty rodzinnej po zmarłym - art.67 ustawy emerytalnej. Wnosząc o wypłatę niezrealizowanego świadczenia po teściu K. N., wskazała, że zmarły pozostawał na jej utrzymaniu, co wyrażało się w codziennej opiece oraz partycypowaniu w kosztach jego utrzymania. Odmawiając wnioskodawczyni wypłaty niezrealizowanego świadczenia po S. N. za miesiąc kwiecień 2016r., organ rentowy wskazał, że zmarły posiadał własne świadczenie wystarczające na zaspokojenie wszystkich usprawiedliwionych potrzeb, wobec czego nie pozostawał na utrzymaniu wnioskodawczyni.

Analizując okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, że stanowisko organu rentowego jest błędne i wynika z niedostatecznego rozważenia okoliczności sprawy. Poza sporem pozostawało, że S. N. posiadał dochód w postaci emerytury w wysokości 1187,30 zł netto miesięcznie. Niewątpliwie nawet po dokonaniu potrąceń komorniczych było to świadczenie wyższe od emerytury uzyskiwanej przez K. N.. Ubezpieczona była upoważniona do pobierania emerytury teścia, którą przeznaczała na jego utrzymanie. Niezależnie od powyższego Sąd uznał, że teść wnioskodawczyni pozostawał na jej utrzymaniu, gdyż pojęcie „pozostawanie na utrzymaniu” nie można ograniczać wyłącznie do okoliczności, że zmarły pobierał emeryturę, którą mógł przeznaczać na własne potrzeby. Nie może przy tym ująć uwadze, że S. N. był osobą w podeszłym wieku (84 lata), a nadto – jak wynika z wiarygodnych zeznań wnioskodawczyni i świadka M. N. – przez co najmniej ostatni rok był osobą leżącą, kontakt z nim był utrudniony, a nadto od kilka lat cierpiał na chorobę alzheimera, która niekorzystnie wpływała na jego zachowanie (mylił leki, uciekał z domu, tracił orientację). Wobec tego od 2011r. ubezpieczona sprawowała całodobową opiekę na teściem, co wymagało dużego nakładu pracy, zaangażowania, cierpliwości i wysiłku. Z uwagi na schorzenia S. N. nie mógł pozostawać bez opieki i wymagał stałej pielęgnacji, co powodowało, że wnioskodawczyni musiała niemal przez cały czas przebywać w domu. Zdaniem Sądu opieka sprawowana przez K. N. nad schorowany teściem ma wymierną wartość. Niewątpliwie, gdyby ubezpieczona nie zaopiekowała się teściem, a nie miał on już żadnych bliskich krewnych, to wówczas musiałby zostać oddany do zakładu opiekuńczego albo domu pomocy społecznej, co generowałoby określone koszty. S. N. miał zaś opiekę ze strony synowej K. N.. Z racji relacji rodzinnych opiekę tę sprawowała nieodpłatnie, ale nie ulega wątpliwości, że opieka nad osobą chorą – przygotowywanie posiłków, karmienie, pranie, czynności pielęgnacyjne i z zakresu utrzymania higieny osobistej mają wymierną wartość finansową. Bez opieki synowej S. N. nie byłby w stanie samodzielnie zaspokajać swoich potrzeb bytowych i musiałaby korzystać z odpłatnej pomocy innych osób albo powołanych do tego instytucji. Wskazać trzeba, że ustawodawca nie wymaga, aby osoba ubiegająca się o wypłatę niezrealizowanego świadczenia ponosiła całość kosztów utrzymania osoby zmarłej skoro chodzi o wypłatę świadczenia po osobie uprawnionej – tu do emerytury. Wobec powyższego Sąd uznał, że wnioskodawczyni przysługuje prawo do niezrealizowanego świadczenia za miesiąc, w którym S. N. z uwagi na śmierć nie pobrał emerytury rolniczej, tj. za miesiąc kwiecień 2016r.

Mając na uwadze powyższe okoliczności na podstawie art.477¹⁴§2 kpc zmieniono zaskarżoną decyzję i orzeczono jak w sentencji wyroku.